

Interview med Christine Antorini

Den 19. marts havde Sproglærerens udsendte medarbejdere (Ingrid Stuart, formand og Kirstine Jordan, ansvarshavende redaktør) sat Børne- og Undervisningsminister Christine Antorini stævne på Roskilde Rådhus for et interview forud for ministerens dialogmøde om Ny Nordisk Skole selvsamme sted. I 30 minutter havde vi ministerens fulde opmærksomhed og kom omkring flere områder indenfor fremmedsprog. Se herunder, hvad der kom ud af interviewet.

SL: I 2011 Kom rapporten "Sprog er nøglen til verden" med 42 anbefalinger til den daværende regering om, hvordan man fremover kan satse mere på fremmedsprog i det danske uddannelsessystem. Hvordan ser ministeren på rapporten "Sprog er nøglen til verden"?

CA: Såvel jeg selv som Morten Østergaard (Minister for forskning, innovation og videregående uddannelser) synes, der er rigtig mange gode anbefalinger i rapporten, og vi har valgt at gå i gang med et antal af dem.

Siden jeg selv startede på uddan-

nelsesområdet, er der kommet en anderledes og positiv opmærksomhed af nødvendigheden af at kunne flere fremmedsprog. Så kan vi snakke om, om der bliver gjort nok for det, men den offentlige debat har ændret sig, for da jeg startede, handlede det meget om, hvordan man styrkede naturvidenskaberne. Nu er det blevet et "både-og". Altså, at vi både har brug for de naturvidenskabelige, tekniske kompetencer og for fremmedsprog. Erhvervslivet er også blevet tydeligere i debatten om, at det at kunne være på et globalt marked også betyder, at vi er velorienterede i flere sprog.

Behovet for flere fremmedsprog afspejler sig også i regeringens udspil og de diskussioner, vi har i forligskredsen.

Der er dels hele diskussionen om, hvilke sprog og hvor mange sprog man skal have med i bagagen. Derfor er der i regeringens udspil forslag om at have engelsk fra 1. klasse. Der har længe været kørt forsøg, og vi foreslår nu, at det bliver obligatorisk med engelsk fra 1. klasse.

Af Ingrid Stuart
Formand for
sproglærerforeningen

og Kirstine Jordan
Ansvarshavende redaktør af Sproglæreren

SL: Sproglærerforeningens holdning er, at andet fremmedsprog også skal starte tidligere, for ellers bliver der et alt for stort spring fra start af første fremmedsprog (engelsk i 1. klasse) til andet fremmedsprog (tysk eller fransk i 7. klasse). Det er for længe at vente. Vi så gerne, at andet fremmedsprog startede i 5. klasse.

CA: Vi kan høre, at der er et ønske hos nogen af forligspartierne om at fremrykke andet fremmedsprog til at starte i fx 5. klasse. Det har vi dog ikke haft med i vores udspil.

Der er også en anden diskussion – uanset om man fremrykker andet fremmedsprog eller ej – om det skal gøres obligatorisk for alle. Der har jeg en bekymring, for vi kan se, at tallet ligger nogenlunde konstant: 90 % af eleverne i folkeskolen vælger andet fremmedsprog – det skal de også have som adgangsbillet til de gymnasiale uddannelser. Men 10 % vælger

det ikke. Jeg har den bekymring, at hvis man gør andet fremmedsprog obligatorisk, at man så, i den bedste sags tjeneste kan risikere, at nogle af de elever, der har det svært med første fremmedsprog, vil knække halsen.

En anden del af regeringsgrundlaget er, at man skal kunne vælge det tredje fremmedsprog tidligere. Vi ønsker at fremrykke alle valgfag til 7. klasse, og det betyder, at de fleste fremmedsprog – udover tysk og fransk – som tidligere har været udbudt fra 8. klasse, nu foreslås udbudt fra 7. klasse.

Derudover lægger vi op til, at man i det hele taget skal se udskolingen som en større palette af valgfag, og giver skolerne mulighed for at lave udskolingslinjer, herunder internationale linjer, som der jo kører forsøg med nu, og hvor undervisningen foregår på engelsk op til 40 % af tiden.

SL: Hvis andet fremmedsprog ikke fremrykkes, men valgfagene fremrykkes til 7. klasse, vil eleverne altså skulle starte deres andet fremmedsprog og evt. tredje fremmedsprog (det sidste som valgfag) på samme tidspunkt. Samtidig er der ingen garantier for, at skolen eller kommunen udbyder et tredje fremmedsprog som valgfag.

CA: I første omgang har man sagt, at valgfagspaletten fremrykkes til 7. klasse. Skolerne kan selv vælge, hvilke valgfag de vil udbyde, og om de vil udbyde fremmedsprog. Nogle skoler samarbejder med ungdomsskolen, hvor man evt. kan vælge tredje fremmedsprog.

Signalet er, at vi vægter, at man skal have bedre mulighed for at vælge det tredje fremmedsprog til, og vi vil gerne give mulighed for udskoling på engelsk, altså gøre udskolingslinjer permanente. Endelig foreslår vi, at kommunerne skal kunne lave egentlige internationale skoler, hvor undervisningen skal være på fremmedsprog. I dag skal man jo oprette det som en privatskole, hvis man vil lave en international skole.

SL: Vi mener jo nok, at det er rimeligt at forvente, at kommunerne SKAL tilbyde fransk. Ikke på alle skoler, men på

Børne- og Undervisningsminister Christine Antorini. Foto: Thomas Tolstrup

mindst én skole i hver kommune, således at alle elever i Danmark har en reel mulighed for at vælge mellem tysk eller fransk som andet fremmedsprog. Derudover mener vi, at et tredje fremmedsprog også SKAL tilbydes som minimum ét sted i kommunen, så alle elever får mulighed for at vælge et tredje fremmedsprog som valgfag. (Det kan være tysk, fransk eller andre - europæiske - fremmedsprog)

CA: Det har vi ikke med som forslag i vores udspil.

Men en anden ting, vi er optaget af, er alle de fælles mål, som vi vil have

» Det er en fælles opgave at italesætte vigtigheden af, at man kan flere sprog.

gået igennem. Vi kan se, at de dels er blevet meget omfangsrige, og måske er de også blevet for brede. Derfor vil vi nedsætte et panel af dygtige fagfolk indenfor området, der skal lave en model for at forenkle de fælles mål, så de giver mening for lærerne i forhold til deres undervisning.

Når modellen er udarbejdet, afprøver vi den først på dansk og matematik og efterfølgende på resten af fagrækken. Her kommer vi til at diskutere med alle fag, herunder sprogfagene, hvad essensen af faget er, fx i

forhold til sprogfagene og engelsk fra første klasse. Hvilken pædagogik? Hvordan lege med sprog, den mundtlige del osv. Her vil vi være meget optaget af de input, vi får fra fagfolk. Hvis man skal motivere flere til at vælge flere sprogfag, skal vi også her snakke om, hvilken pædagogik/didaktik der skal til – det kan være alt lige fra, om det skal være mere samfundsrelevant, om man kan bruge de digitale sociale medier på en ny måde osv.

SL: Et af målene i Fælles mål er erfaringer med internationalt samarbejde. Men vi kan konstatere, at det ikke er alle, der får mulighed for det i løbet af deres skoletid. Det er udvalgte elever med engagerede lærere eller en skole, der har en strategi omkring det. Så vi er nysgerrige efter at høre, hvordan man kan sikre, at alle elever reelt oplever internationalt samarbejde.

CA: Det er ikke noget, vi har drøftet i forhold til krav til folkeskolen. Men mange af de initiativer, vi har, bygger på måden at tænke internationalisering bredt. Det man kan sige er, at der bliver flere og bedre muligheder for, at man kan arbejde med sprog også på flere forskellige leder og kanter. Men det er rigtigt, at det ikke er et krav, at man SKAL have en internationaliseringsstrategi i forhold til folkeskolen, som I foreslår.

SL: Hvordan med sprog i Ny Nordisk Skole? Hvordan ser du, at fremmedsprog kan være en del af aktivitetstimerne og helhedsskolen?

CA: Ny Nordisk Skole har et andet formål. Ny Nordisk Skole er institutioner, der går sammen i netværk og selv definerer, hvad er den vigtigste udfordring for os, hvis vi gerne vil have, at alle elever bliver så dygtige, som de kan, uanset social baggrund? Så det er jo drevet af det, som institutionerne selv siger. Hvis der er nogen, der vil lave et internationaliseringsprojekt som deres udviklingsprojekt, så er der mulighed for det. Jeg synes, det ville være fantastisk, hvis nogen af dem ville gribe den bold og sige: Hvordan kunne man tænke sprog og internationalisering på nye måder?

Men det er som sagt ikke ministe-

riets opgave at definere projekterne i Ny Nordisk skole. Til gengæld laver ministeriet deres egne forsøgs- og udviklingsarbejder, bl.a. med internationale linjer på enkelte skoler.

SL: Du sagde tidligere, at skulle man have flere til at vælge flere fremmedsprog, så må man ind og se på den pædagogik og didaktik, der anvendes i sprogfagene. Forstået på den måde, at man som fremmedsproglærer skal sørge for, at didaktikken tiltaler eleverne, så de bliver begejstrede for fremmedsprog.

CA: Jeg tror i hvert fald, at det er noget af det, men igen er det fagfolkene på området, der skal byde ind. Men jeg tror nu, at det gælder for alle fag. Alligevel er det tankevækkende at se det skift, der er fra første til andet fremmedsprog. Når jeg taler med de ældste elever om sprogfag, så er de meget optagede af, at de fag man har, skal give mening. Altså at det kan bruges. Og her er der åbenbart udfordringer omkring tysk, medmindre man bor i det sønderjyske. Det er først senere i livet, at man finder ud af vigtigheden og betydningen både kulturelt og i erhvervsøjemed.

SL: Ja, for hvis en elev for eksempel gerne vil være langturschauffør – et job som ikke kan siges at være en specifik boglig uddannelse – så er det i allerhøjeste grad vigtigt at have sine fremmedsprog i orden, og alle kan sikkert i dette eksempel se nytten af at kunne bruge sine fremmedsprogsfærdigheder.

CA: Ja, og det er i virkeligheden et meget godt eksempel, for hvis man tager alle håndværkeruddannelserne, så er det blevet mere og mere almindeligt, at man arbejder i teams og sammen med nogen, der kommer fra andre lande, hvor det er mere almindeligt, at fremmedsproget er tysk. Men det er en opmærksomhed, man først får senere i livet. Derfor er introduktionen af andet fremmedsprog vigtig, så eleverne oplever, at det er væsentligt og meningsfuldt.

SL: Sproglærerforeningen er af den overbevisning, at der også må en holdningsændring til i samfundet. Der er vel så godt som ingen forældre, der vil sige, at deres barn ikke må få engelsk i 1. klasse. De allerfleste forældre kan se be-

tydningen af det. Men kan de også se betydningen af tysk?

CA: Dansk Industri og Dansk Erhverv efterlyser flere, der går den merkantile vej, og som kan tysk/fransk på højt niveau. Det er rigtig, rigtig vigtigt i forhold til vores samhandel. Det er fremragende, at de går ud og siger det højt. Det er en fælles opgave at italesætte vigtigheden af, at man kan flere sprog.

SL: Det er derfor, at vi også mener, at motivationen for at vælge andet fremmedsprog skal komme udefra og fra samfundet generelt. I en spørgeundersøgelse var der 60 % af forældrene, der mente, at det var godt med tysk i skolen. Den procentdel skal helst være højere. Det er altså ikke nok, at DI og DE melder ud, som de gør. Der skal mere til.

CA: Hvad foreslår I?

SL: Sproglærerforeningen har i en lang årrække haft en national sprogpolitik, som vi har opdateret hen-ad-vejen. Heri redegør vi i en kort og overskuelig form for de ønsker, foreningen har til fremmedsprog i fremtiden.

Mange af de holdninger, vi har givet udtryk for i Sprogpolitik 2011, som er den seneste udgave, kan vi se en parallel til i rapporten "Sprog er nøglen til verden". Endvidere er vi meget på linje med blandt andre de øvrige nordiske lande. Derudover mener vi som tidligere nævnt, at der er brug for en holdningsændring i samfundet. Når vi i samtalen er kommet ind på Ny Nordisk Skole, har vi lyst til at nævne, at der fra den finske regering er meldt ud, at alle skal lære mindst tre fremmedsprog. Den finske befolkning betragter det at lære fremmedsprog som en nødvendighed for fremgang såvel nationalt som internationalt. Der er altså brug for en lignende tydelig udmelding fra den danske regering om, at fremmedsprog er vigtige og nødvendige for at kunne begå sig i en mere og mere globaliseret verden. Denne udmelding skal sende en signalværdi til samfundet generelt for at fremme forståelsen for vigtigheden af fremmedsprog i fremtiden.

Regeringen i DK er jo på vej, i og med at den har taget signaler fra det omgivende samfund til sig ved at foreslå, at engelsk skal starte i 1. klasse. Et lignende signal kan regeringen sende ved at

Sprogbøgers

**interaktive programmer
til skriftlig engelsk
på nettet**

**Sprogprogrammerne
indeholder bøjnings-,
indsætnings- og
oversættelsesøvelser.**

**Eleven kan selv
evaluere og se rigtige
løsninger i procent.**

FORLAGET SPROGBØGER interaktive
sprogprogrammer **ENGELSK PÅ NETTET** FORLAGET
SPROGBØGER!
www.sprogboeger.dk

Klasselicens (max 30 elever):
Kr. 900,- pr. program for et år.
Fornyelse: Kr. 300,- pr. år.
Enkel brugerlicens:
Kr. 100,- pr. år.
Fornyelse: Kr. 50,- pr. år.

TESTprogram
er på hjemmesiden til
gratis orientering.

Se vores
hjemmeside:

www.sprogboeger.dk

**FORLAGET
SPROGBØGER**

Kalundborgvej 123 · 4300 Holbæk

Tlf. 5943 5132 · Fax 5943 5026

E-mail: info@sprogboeger.dk

www.sprogboeger.dk

sætte starten til at lære andet fremmedsprog fra for eksempel 5. klasse.

SL: Når du siger, at det er et ønske, at eleverne skal have flere valgfag, skal de så også kunne vælge kinesisk eller arabisk?

CA: Det vil vi lade være op til skolerne selv at vælge. Der er jo skoler, der allerede nu udbyder kinesisk eller arabisk, og disse valgfag, synes regeringen, skal rykkes frem til 7. klasse. Men tysk og fransk skal stadig være de to grundfag, som skolerne skal (/kan) tilbyde som andet fremmedsprog. Også fra 7. klasse.

SL: Der er vi IKKE enige. Sproglærerforeningen mener, at de europæiske sprog først og fremmest hører til i grundskolen. Hvis der så er elever, der har specielt interesse i at lære andre fremmedsprog som brugssprog, så vil vi foreslå, at det bliver rykket til elevernes videreuddannelse.

CA: Det er der så mulighed for fx på ungdomsskolen eller naboskolen. På den måde tror jeg også, at man skal tænke bredere på, hvordan man samarbejder.

SL: Hvis regeringens forslag om at starte engelsk i første klasse bliver vedtaget med start fra skoleår 2014, vil der så ikke blive mangel på lærere med den rette didaktiske uddannelse?

CA: Vi har jo haft forsøg, så der er jo nogle skoler, der har arbejdet med det, og som har nogle erfaringer at trække på. Det betyder noget dels for læreruddannelsen, fordi det betyder, at den kompetencebeskrivelse, der skal laves for engelsk, skal udvikles,

» Alle lærere skal efteruddannes frem til 2020, så at de får, hvad der svarer til linjefagskompetencer i de fag, de underviser i.

og der skal laves egentlige fagbeskrivelser for, hvordan man leger med engelsk, fra eleverne er helt små.

SL: Hvordan sikrer vi, at det er linjefagskompetente lærere, som skal undervise i sprogfagene - også engelsk i 1. klasse?

CA: En vigtig ting i vores folkeskoleudspil er forslaget om et kompetenceløft. Alle lærere skal efteruddannes frem til 2020, så at de får, hvad der svarer til linjefagskompetencer i de fag, de underviser i. Det er en målsætning, vi har, og som vi ønsker skrevet ind i loven. Det er det, man skal forvente, når man underviser/ bliver undervist også i sprogfag, og det er lige meget, om man underviser i 9. eller 1. klasse. Det du underviser i, skal du undervise i med linjefags-

kompetencer. Men det forudsætter som nævnt tidligere, at vi bliver enige i Folketinget. Lige nu taler vi jo om regeringens udspil.

Det er også værd at nævne, at vi under vores EU-formandskab har arbejdet for, at det nye "Erasmus for Alle" kan komme i gang. Programmet er en ny generation af eksisterende programmer og ikke nyt som sådan.

Erasmus består af mange elementer. Der er nogle, hvor du kan lave udveksling med eksempelvis folkeskoleelever, men der er også et særskilt program, som omhandler lærernes efteruddannelse i målsprogslandet som en del af både deres grundlæggende uddannelse og efteruddannelse.

Forhandlingerne er endnu ikke afsluttede, og vi håber meget, at regeringens forslag vil gå igennem og således få en positiv indvirkning på sprogundervisningen.

Sproglærerforeningen ville gerne have haft mulighed for at drøfte flere spørgsmål omkring fremmedsprog med undervisningsminister Christine Antorini. Desværre havde vi fra starten af aftalen med ministeren været alt for optimistiske omkring den afsatte tid til interviewet. Ovenstående var, hvad vi nåede denne gang.

I 30 minutter havde vi ministerens fulde opmærksomhed.